

Seat No. : _____

AB-122

April-2023

B.A., Sem.-VI

CC-311 : Psychology

(મનોવિજ્ઞાનની સંશોધન પદ્ધતિઓ-II)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) નિરીક્ષણનો અર્થ સમજાવી, નિરીક્ષણના વિવિધ પ્રકારો વર્ણવો. 14

અથવા

(બ) સર્વેક્ષણ એટલે શું તે જણાવી, સર્વેક્ષણના આયોજનની મુખ્ય સમસ્યાઓ વર્ણવો. 14

2. (અ) પ્રસ્નાવલી એટલે શું તે જણાવી, પ્રસ્નાવલીમાં પ્રશ્નોની વિષયવસ્તુનું વર્ણન કરો. 14

અથવા

(બ) પ્રસ્નાવલી એટલે શું ? તેમાં પ્રશ્નોની શબ્દ રચના વિશે કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ તેની ચર્ચા કરો. 14

3. (અ) સર્વેક્ષણ મુલાકાતનો અર્થ અને સ્વરૂપ સમજાવી તેના વિવિધ પ્રકારો વર્ણવો. 14

અથવા

(બ) સર્વેક્ષણ મુલાકાત એટલે શું તે જણાવી, મુલાકાત લેનાર અધિકારીના ઈચ્છનીય વ્યક્તિગત લક્ષણો વર્ણવો. 14

4. (અ) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી એટલે શું તે જણાવી તેના વિવિધ પ્રકારો વર્ણવો. 14

અથવા

(બ) સંશોધન અહેવાલમાં કયા-કયા મુદ્દાઓનો સમાવેશ થવો જોઈએ તે સવિસ્તાર વર્ણવો. 14

5. નિમ્નલિખીત વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે જણાવો : (ગમે તે સાતના જવાબ આપો.)

14

- (1) નિરીક્ષણ એક માનસિક પ્રક્રિયા છે જેમાં ઉદ્દીપકો પ્રત્યે જ્ઞાનેન્દ્રિયોની પ્રતિક્રિયા દ્વારા મૂળથી સંવેદનો ઉદ્ભવે છે.
- (2) વર્ણનાત્મક સંશોધન, “શું છે ?” તેનું વર્ણન અને વિશ્લેષણ કરે છે.
- (3) સર્વેક્ષણના મુખ્ય બે હેતુઓ છે : પ્રયોગાત્મક અને નિદાનાત્મક.
- (4) વ્યક્તિત્વ માપના હેતુથી શોધાયેલ પ્રશ્નાવલી પ્રથમ ઉપયોગ પ્રસિધ્ધ મનોવૈજ્ઞાનિક વુડવર્થ દ્વારા કરાયો હતો.
- (5) માહિતી એકઠી કરવા માટે પ્રશ્નાવલી પદ્ધતિ અઘરી અને મોંઘી પડે છે.
- (6) પ્રશ્નાવલી પદ્ધતિનો પ્રથમ ઉપયોગ ઔદ્યોગિક ક્રાંતિની કટોકટીયુક્ત પરિસ્થિતિમાં થયેલો મનાય છે.
- (7) મુલાકાતમાં મુલાકાત આપનાર વ્યક્તિ તાલીમબદ્ધ હોવી જરૂરી નથી.
- (8) મુલાકાત આપનારમાં સહકારવૃત્તિ હોવી જોઈએ.
- (9) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીનો મુખ્ય આશય વ્યક્તિના વર્તનનું નિદાન અને ઉપચાર કરવાનો છે.
- (10) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી એ કોઈપણ વર્તનના નમૂના માટેની પ્રાયોગિક માપનની રીત છે.
- (11) સંશોધનના અહેવાલ મારફતે સંશોધનની વિગતોનું પ્રત્યાયન શક્ય બને છે.
- (12) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી વિશ્વસનીય અને યથાર્થ હોવી જોઈએ.

Seat No. : _____

AB-122

April-2023

B.A., Sem.-VI

CC-311 : Psychology

(Research Methods in Psychology-II)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Explain the meaning of Observation and describe various types of Observation. 14

OR

(B) What is Survey ? Describe main problems that arise while planning a Survey. 14

2. (A) What is Questionnaire ? Discuss the subject matter of the questions in questionnaire. 14

OR

(B) What is a Questionnaire ? Discuss the importance of word formation of questions in Questionnaire. 14

3. (A) Explain the meaning and nature of Survey Interview and discuss various types of Survey Interview. 14

OR

(B) What is Survey Interview ? Describe the desirable personal traits in an interviewing officer (Interviewer). 14

4. (A) What is a Psychological Test ? Describe various types of Psychological Test. 14

OR

(B) Discuss the points to be included in a Research Report in detail. 14

5. State whether the following statements are **True** or **False** : (Attempt any 7)

14

- (1) Observation is a mental process when initially sensations are generated due to response of sensory organs to stimulus.
 - (2) Descriptive research describes and analyses the question “what is it ?”
 - (3) Two chief purposes of survey are : Experimental and Diagnostic.
 - (4) The famous psychologist Woodworth was the first to use questionnaire for the purpose of measuring personality.
 - (5) A Questionnaire method is a difficult and expensive method to collect information.
 - (6) The Questionnaire method believed to be first used during the crisis of Industrial Revolution.
 - (7) In an interview, the interviewee need not to be trained.
 - (8) The interviewee needs to be cooperative in an interview.
 - (9) The chief objective of psychological test is to diagnose and treat an individual’s behaviour.
 - (10) Psychological Test is a method of Experimental Measurement of any behaviour sample.
 - (11) Research Report makes it possible to communicate the details of the research.
 - (12) A psychological test should be reliable and valid.
-